

**Svar på interpellation av Linnéa Vinge (SD) till förskole-, barn- och fritidsborgarrådet
Alexandra Mattsson (V) om att ställa högre krav på språkkunskaper hos
förskolepersonal**
Dnr KS 2023/223

Linnéa Vinge (SD) har ställt ett antal frågor till mig som rör språk i förskolan.

En av förskolans viktigaste uppgifter är att bidra till barnens språkutveckling. Barn som har ett starkt språk och ett brett ordförråd vid skolstarten klarar också skolan bättre. I Stockholm har vi länge haft en bred politisk enighet om att prioritera det språkutvecklande arbetet i förskolan, vilket vi kommer att fortsätta med. I budgeten har Förskolenämnden fått ett uppdrag att stötta stadsdelsnämnderna i det fortsatta utvecklingsarbetet som rör språkutvecklande arbetssätt.

Förskolorna i Stockholms stad ska följa förskolans läroplan. Det är den som sätter inriktningen för verksamheten och anger de mål som barnen ska ges möjlighet att utvecklas inom. Där regleras bland annat att förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla sitt talspråk, ordförråd och förmåga att leka med ord, berätta och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften. De ska också ges förutsättningar att utveckla sitt intresse för skriftspråk.

Läroplanen är också tydlig med att barn i förskolan ska få förutsättningar att utveckla både det svenska språket och det egna nationella minoritetsspråket, för de barn som tillhör en nationell minoritet, eller sitt modersmål, för de barn som har ett annat modersmål än svenska. Barn som har en hörselnedsättning, är dövt eller av andra skäl har behov av teckenspråk, ska ges möjlighet att utveckla svenskt teckenspråk. Vidare gäller språklagen, som anger att svenska är huvudspråket i Sverige, vilket självklart även gäller i Stockholms förskolor. Stockholms stad är dessutom förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska och erbjuder därför även förskola på de nationella minoritetsspråken.

För att förskolan ska följa läroplanen inom språkområdet krävs att medarbetarna i förskolan både har kompetens, förutsättningar och tillgång till pedagogiska verktyg för att arbeta språkutvecklande. Därför behöver andelen förskollärare och barnskötare med utbildning för att arbeta med barn öka. Det är förskollärarna, med sin bas i 3,5 års universitetsstudier i förskolepedagogik, som ansvarar för att ett språkutvecklande arbetssätt sker i varje barngrupp. Alltför många förskollärare i Stockholm står dock utan kollegor med utbildning för att arbeta med barn. Siffror för 2022 visar att utvecklingen går åt rätt håll och det är prioriterat för den rödgröna majoriteten att öka andelen medarbetare med rätt kompetens.

I dagsläget tillämpar en del stadsdelsnämnder arbetsprover vid rekrytering, men vi i majoriteten planerar inte att införa någon form av språktest vid anställning i förskolan. Vårt fokus ligger istället på att öka rekryteringen av pedagoger med utbildning för att arbeta med barn. Nya medarbetare med en avklarad förskollärary- eller barnskötarutbildning som följer de nationella kraven har en högre språklig kompetens än de utan en utbildning för att jobba med barn. Dessutom har de en större pedagogisk kompetens i att arbeta språkutvecklande. Det kan dock finnas ett behov av att fortsätta utveckla kompetensen inom det svenska språket hos

såväl nyanställda som befintliga medarbetare, även bland de med utbildning för att arbeta med barn.

Samtliga stadsdelsförvaltningar inventerar och arbetar på olika sätt med att höja medarbetarnas kompetens i det svenska språket utifrån de lokala behov som finns. Bland annat handlar det om att medarbetare deltar i Skolverkets utbildningsinsats för flerspråkiga medarbetare som behöver stärka sitt svenska språk. Stadsdelarna arrangerar dessutom allt mer för ett långsiktigt och verksamhetsnära utvecklingsarbete för att stötta de medarbetare som behöver utveckla sina kunskaper i svenska språket, vilket jag välkomnar. Ett exempel är SFI-lärare anställda av stadsdelsförvaltningar för att stötta medarbetare i förskolan.

För mig är arbetet med kompetensutveckling, kompetensförsörjning och språkutvecklande arbetssätt högt prioriterat. Därför är jag glad över att förskolenämnden nu har inrättats. Med en förvaltning och nämnd med fullt fokus på förskolan kommer vi att kunna jobba på ett betydligt mer aktivt sätt med att stötta stadsdelarna i arbetet än vad som tidigare varit möjligt. För att öka medarbetarnas kunskaper i svenska kommer förvaltningen bland annat att identifiera pågående och planerade insatser på ett mer samlat och strukturerat sätt än vad som gjorts tidigare. Den kommer också att bistå stadsdelsförvaltningarna i uppföljningen av de insatser som redan pågår, och utreda vilka kompetensutvecklingsinsatser som behövs framöver i dialog med stadsdelarna.

Dessvärre har staden ingen rådighet över de fristående verksamheterna som prioriterar sina resurser själva. Jämfört med staden har de lägre förskollärartäthet och betydligt högre andel anställda utan utbildning för att arbeta med barn. Till skillnad från vinstdrivande förskolor sätter den rödgröna majoriteten en hög pedagogisk kvalitet för barnen i förskolan i första rummet. Utan förskollärare och barnskötare med utbildning för att arbeta med barn i förskolan blir det ingen hög kvalitet, vare sig inom språkutveckling eller något av förskolans andra läroplansmål.

Alexandra Mattsson (V)
Förskole-, barn- och fritidsborgarråd